

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

26. november 2014

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Uddannelses- og Forskningsudvalget tirsdag den 25. november 2014 vedr. dimensionering.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Sofie Carsten Nielsen

Ref.-nr. 14/000859-31

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål G-H:

Efter ønske fra Annette Vilhelmsen (SF) har udvalget stillet følgende spørgsmål:

Samrådsspørgsmål G

Ministeren bedes i et hasteindkaldt samråd redegøre for: Hvordan og hvornår studenterorganisationerne har været inddraget, og hvordan deres betragtninger indgår i ministerens model for dimensionering? Hvordan og hvornår erhvervsakademierne har været inddraget, og hvordan deres betragtninger indgår i ministerens model for dimensionering?

Samrådsspørgsmål H

Ministeren bedes i et hasteindkaldt samråd redegøre for: Hvordan dimensioneringsmodellen tager hensyn til regionale forhold? Hvilken evidens, der ligger til grund for ministerens gennemsnitsbetragtning? Hvordan regionale beskæftigelsestal og -profiler har haft indflydelse på dimensioneringsmodellen? Om de regionale uddannelsesinstitutioner får mulighed for at foretage "studieflytninger" inden for egen institution? Hvis ikke, hvilke økonomiske konsekvenser vil det have for de berørte institutioner?

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Svar:

Tak for det. Og tak for spørgsmålene. Som formanden sagde, så er det kun et par uger siden, jeg sidst havde anledning til at redegøre for modellen.

Så tak for de konkrete spørgsmål. Jeg er meget ked af, hvis jeg ikke fik dem besvaret på daværende tidspunkt, hvis de blev stillet. Men det får jeg så anledning til nu.

Så for ikke at gentage mig selv mere end nødvendigt, så prøver jeg at fatte mig i korthed og gå direkte til besvarelsen af de spørgsmål, som udvalget har stillet mig efter ønske fra Annette Vilhelmsen.

I forhold til **samrådsspørgsmål G** så har jeg drøftet dimensionering med rektorerne for de videregående uddannelsesinstitutioner ved flere lejligheder.

Som bekendt så var en øget brug af dimensionering på de videregående uddannelser en del af regeringens vækststudspil, "*Danmark helt ud af krisen - virksomheder i vækst*" fra maj 2014 og også den efterfølgende "*Aftale om en vækstpakke*" der så kom til i juni.

Og dimensionering indgik f.eks. som del af min tale på Uddannelsesmødet 2014 i foråret.

Efter udmeldingen, den konkrete udmelding, med den konkrete model for øget dimensionering i slutningen af september har jeg haft en løbende dialog med de forskellige rektorkollegier. Og gælder selvfølgelig også erhvervsakademierne.

Og jeg vil gerne understrege, at jeg har haft en god og konstruktiv dialog med erhvervsakademierne og rektorkollegierne.

Det er bestemt min opfattelse, at der faktisk generelt er forståelse for, at det er nødvendigt at tilpasse udbuddet af uddannelser til arbejdsmarkedets behov i højere grad, end det bliver gjort i dag.

Dimensioneringsmodellen er jo en samlet model, som omfatter alle videregående uddannelser. Både korte, mellemlange og lange. Og de kunstneriske uddannelser er som bekendt ikke med, da der pågår et særskilt udvalgsarbejde på det område.

Som det også er jer bekendt, så har jeg sammen med Danske Universiteter den 4. november 2014 lavet en fælles forståelse af, hvordan optaget på de dimensionerede universitetsuddannelser skal tilpasses, så færre uddannes til arbejdsløshed.

Og der indgår også elementer, som tilgodeser nogle af de udfordringer, som erhvervsakademierne og professionshøjskolerne har gjort opmærksom på.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Og for at svare på den del, som er meget specifik her, så er der mulighed for, at **alle** videregående uddannelsesinstitutioner kan omflytte den udmeldte dimensionering på tværs af hovedområder, tværs uddannelsesgrupper inden for de identificerede uddannelsesgrupper og enkeltuddannelser med systematisk overledighed, som er i modellen.

Der er også mulighed for, at **alle** videregående uddannelsesinstitutioner, dem alle sammen, i forbindelse med implementeringen af dimensioneringen kan flytte op til 15 pct. af den udmeldte dimensionering til andre, ikke-dimensionerede uddannelser, så længe det kan begrundes f.eks. med udgangspunkt i ledighedsstatistikken for de pågældende uddannelser.

Og endelig så kan institutionerne også indgå aftaler om at omfordele dimensioneringen på tværs af institutioner eller på tværs af uddannelser inden for de fastsatte lofter for optaget.

Så formålet, selvom det måske bliver en lille smule gentagelse, men ikke desto mindre er formålet ikke mindre uddannelse, men at flytte noget af optaget fra uddannelser med høj overgang til ledighed til uddannelser med bedre jobudsigter.

Og det er vigtigt, at de videregående uddannelser i højere grad har fokus ikke bare på sidste eksamen, men også på første job.

For mig handler det om at tage ansvar for de kommende studerende, som skal bruge år på at dygtiggøre sig, at der også er større chance for et job i den anden ende.

Og det er uden tvivl, at det er en stor opgave for de enkelte institutioner, og jeg ved også godt, at der er steder, hvor det gør ondt. Det er åbenlyst.

Derfor har det også været min udmelding, at hvis der er konkrete utilsigtede konsekvenser, det har jeg sagt fra starten, jamen så vil vi tage hånd om dem.

Og det har vi gjort. I de sidste to uger og forsat i denne uge har alle de berørte institutioner været inviteret til en drøftelse i ministeriet hver for sig, en drøftelse af

hvordan dimensioneringsplanen så konkret skal udmøntes på den enkelte institution. Jeg tror også, at jeg redegjorde for det i forrige samråd. Men nu har der altså været afholdt i hvert fald en del af møderne. Og tilbagemeldingen er, at det har været frugtbare møder, hvor der har været god mulighed for at drøfte og finde løsninger også på de særlige regionale problemstillinger i forhold til konkrete uddannelsesudbud, som er rundt omkring.

For mig og regeringen handler det ikke om institutionsspecifikke ønsker. Det handler om udfordringer af helt særlig karakter. Altså om at sikre en fornuftig balance i forhold til arbejdsmarkedet.

Og derfor er det også en klar opfordring til alle institutionerne, det har jeg og styrelsen også givet, at undersøge mulighederne for at øge antallet af pladser på nogle af de uddannelser, der har gode jobudsigter, stor søgning, og hvor der ikke er ikke er fastlagt andre begrænsninger.

Så det er forhåbentlig også det, der bliver arbejdet med nu.

I forhold til så det andet delspørgsmål under samrådspørgsmål G, så er det rigtigt, at studenterorganisationerne har ikke været inddraget i udarbejdelsen af dimensioneringsmodellen.

Jeg holdt møder med adskillige repræsentanter for de studerende, og nogen af dem er her også kan jeg se. Hvor vi har drøftet alle mulige uddannelsespolitiske emner, og vi har også drøftet dimensionering. Og vi har haft lejlighed til hver især at fremlægge vores synspunkter. Jeg tror, at vi har lyttet til hinanden, de studerende og jeg.

Men jeg er også helt overbevist om, og det tror jeg de kan nikke genkendende til, at vi har ikke været enige i denne her sag.

Jeg synes, at det er meget positivt, hvis studenterorganisationerne har lyst til at bidrage til den proces, der foregår ude på institutionerne, hvor tilrettelæggelsen og udmøntningen af dimensioneringen jo nu skal finde sted. Det er jo der arbejdet ligger nu.

Så vil jeg gå videre til at besvare **samrådspørgsmål H**, som jo også har en række delspørgsmål.

Det er en helt grundlæggende antagelse, at dimittenderne fra de videregående uddannelser uddannes til et landsdækkende arbejdsmarked.

Det er ikke en antagelse, som bygger på en eller anden konkret rapport, eller analyse.

Det er baseret på regeringens politiske opfattelse af, at vi som land er nødt til at stille krav til mennesker om, at de er villige til at bevæge sig efter arbejde, hvis det er det, der er nødvendigt. Det er i øvrigt min opfattelse, at der er bred politisk opbakning til det.

Og hvis vi vil have solide forsknings- og uddannelsesmiljøer bag uddannelserne, så kan vi ikke udbyde alle uddannelser over alt i landet.

Efterspørgslen efter nogle uddannelser kan jo endda nogen steder være så lille, at det ikke er bæredygtigt, at de udbydes mere end et eller få steder i landet.

Så rent metodisk har vi set på, om der på landsplan bliver uddannet for mange dimittender fra bestemte uddannelser.

Når vi ser på uddannelserne samlet, så sikrer vi desuden et mere solidt og pålideligt datagrundlag, og det har jo også været afgørende.

Institutionerne har så stor fleksibilitet, når de skal fordele dimensioneringen på de berørte uddannelser.

Og jeg tror også, at jeg nævnte før, så er det muligt for institutionerne at indgå aftaler om at omflytte dimensioneringen både på tværs af berørte hovedområder og uddannelsesgrupper på tværs af institutioner inden for de fastsatte lofter for optaget.

Det er også muligt for den enkelte institution at flytte op til 15 pct. af den udmeldte dimensionering til uddannelser, som ikke er udtaget til dimensionering, men som altså har udfordringer med beskæftigelsen for deres dimittender.

Så uddannelsesinstitutionerne har med den forståelse, og den model vi er nået frem til, selv meget betydelig indflydelse på den endelige udmøntning.

Og jeg forventer, at de også vil benytte den fleksibilitet selvfølgelig til at tage relevante hensyn på de enkelte institutioner og sikre, at det bliver nogle bæredygtige løsninger for de enkelte uddannelser.

Når det er sagt, så er jeg selvfølgelig ikke blind for, at det er en mekanisk model, fordi den skal favne som den skal, og så kan der godt være steder, hvor den rammer skævt.

Og det har jeg sagt fra starten. Der kan være konkrete regionale problemstillinger af særlig karakter, som der så skal tages hånd om særskilt.

Og det gælder ikke mindst for erhvervsakademierne, som ligesom professionshøjskolerne har en særlig forpligtigelse til at sikre udbud af uddannelser i deres regionale dækningsområder. De har en regional dækningsforpligtelse. Og det har vi også sagt fra starten, at det vil vi tage hånd om i dialogen med de enkelte institutioner.

Og i de møder som ministeriet har afholdt de sidste uger med alle berørte institutioner, da har det været med det klare formål at få klarlagt eventuelle særlige regionale udfordringer i forhold til konkrete uddannelsesudbud og i forhold til at finde en balanceret løsning, hvor det har været nødvendigt.

Og bare lige understrege igen, at målet tager afsæt i de studerende, og deres chancer for at få et relevant job efter studierne. Målet tager ikke afsæt i institutionsspecifikke ønsker.

Men i forhold til det sidste delspørgsmål, der er her, under samrådsspørgsmål H, så må jeg forstå det sådan, at spørgeren spørger til muligheden for at flytte uddannelsesudbud inden for samme institution fra en geografisk placering til en anden.

Som udgangspunkt kan erhvervsakademier og professionshøjskoler kun blive godkendt til uddannelsesudbud inden for deres vedtægtsbestemte dækningsområde i dag.

Det gælder også ved flytning af uddannelsesudbud.

Så hvis et erhvervsakademi, en professionshøjskole eller et universitet for den sags skyld skulle ønske at flytte et godkendt udbud til en anden by, så er det som i dag omfattet af reglerne om prækvalifikation og akkreditering.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Akkrediteringen skal jo sikre, at uddannelsen fortsat er tilknyttet et relevant fagligt miljø på det nye udbudssted.

Så det ændrer dimensioneringsmodellen ikke på. Altså det her med institutionernes muligheder for at flytte uddannelsesudbud inden for egen institution. Det er akkreditering og prækvalifikation.

Også bare som afslutning understrege, at det her er ikke, for regeringen, en sparerøvelse. Vi er ikke interesserede i, at spare en krone på det her.

Vi ønsker ikke, at færre skal tage en videregående uddannelse, men vi ønsker, at optaget i højere grad fremadrettet skal ske på uddannelser med gode jobmuligheder. Og modellen er også fleksibel i den forstand, at ændrer ledighedstallene sig, der hvor der bliver skruet ned, så ændrer vi også dimensioneringen.

Uddannelsesbevillingerne, det er det sidste, der bliver spurgt til, de følger de studerende. Det indebærer selvfølgelig, at et lavere optag også vil betyde en lavere uddannelsesbevilling til lige præcis det sted.

Men omvendt også, at et øget optag betyder stigende uddannelsesaktivitet og taxameterbevillinger, der hvor der kommer flere ind.

Tak for ordet.